

גוט שבת Gut Sábész

21. évfolyam 20. szám • Ára: 330 HUF • ב"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 16:15 • י"ט שבט תשע"ט • 2019. 1. 25. • פרשת יתרו • Szombat kimenetele: 17:25

Stabil háttér kell a fejlődéshez

Gyermeknevelési szakértő segíti a Bét Menáchemben a szülőket és a pedagógusokat

„A kislányom nem írja meg a leckéjét. Mit tegyek vele?” „A kislám dührohamot kap, ahányszor nem teljesül a vágya. Csináljuk mindig azt, amit szeretne?”

Ez csak néhány azok közül a kérdések közül, amikkel Avraham Jisrael gyereknevelési tanácsadóhoz és terapeutához fordultak a szülők a Bét Menáchem gyermekoktatási központban rendezett szülői est alkalmából.

„Szülőként kevésszer van idő megállni, elgondolkodni, és Avraham rabbi pont erre ösztönzött minket” – meséli Bráchá, aki három kislány édesanyja. – „Hogy adjunk időt magunknak, próbáljunk meg teljes életet élni, hiszen a gyermekek boldogulásához vezető út kezdete a kiegyensúlyozott, boldog szülői mintakép.”

Több, mint 60 szülő vett részt a szombat kimenetele után tartott tu bisváthoz kapcsolódó rendezvényen. Oberlander Batsheva rebbecen, a programnak otthont adó intézmény vezetője köszöntőjében a gyerekneve-

lés és tu bisvát ünnepének kapcsolataról beszélt. Hangsúlyozta, hogy gyermeink fejlődéséhez stabil háttérre van szüksége, ahogy a növényeknek tápláló földre ahhoz, hogy erős gyökeket eresztthessenek.

Avraham Jisrael, Jeruzsálem oktatási hivatalában dolgozva 600 gyermek oktatását kíséri figyelemmel. Most a Bét Menáchem Gyermekoktatási Központ pedagógusaival, óvónőkkel és tanárokkal egyaránt dolgozik, hogy segítsen nekik fejleszteni munkájukat – tudtuk meg Glitzenstein Sosáná rebbecentől, a program egyik szervezőjétől, aki az iskola vallás-oktatási programjaiért felel. A Bét Menáchemben folyó továbbképzésekben különösen nagy segítség, hogy Avraham rabbi a héber mellett angolul és magyarul is beszél, így az összes pedagógussal szót tud érteni.

Ennek ellenére a szülői esten a szervezők úgy döntöttek: a tökéletes kommunikáció érdekében a programot szinkron-

tolmáccsal segítik, így a szülők fejhallgatókon keresztül folyamatosan tudták követni az előadást, amit minden szülő nagyra értékelt. Avraham Jisrael nemcsak nagy tudású szakértőnek, de kiváló előadónak is bizonyult, aki finom humorral tette élvezetessé a nehéz problémákat taglaló témákat – emelte ki egy másik édesanya. Az előadás után tu bisváti vacsora következett, melynek során az asztaltársaságok külön-külön vitattak meg életből elesett helyzeteket. A csoportok megoldásait aztán egy-egy résztvevő adta elő a résztvevőknek és a szakértő segítségével elemezték ezeket.

A program végeztével sokan maradtak még, hogy személyes kérdéseket tehessenek fel a terapeutának. „Sokaktól hallottuk, hogy teljesen új nézőpontot adott nekik az előadás és olyan tanácsokat kaptak, amiket korábban még sosem” – összegezte az est sikerét Oberlander Batsheva.

Mázl tov!

Gratulálunk Nógrádi Bálintnak és Sarahnak fiuk születésére és körülméletési szertartása alkalmából. A brit milát, melyre a Bét Menáchem Gyermekoktatási Központban került sor, Köves Slomó rabbi végezte el. A kislám a névadási szertartáson – melyet Oberlander Báruch rabbi vezetett – a Mojse ben Menáchem Mendel nevet kapta. Ezúton gratulálunk a szülőknél és kívánjuk, hogy neveljék Mojsit testvéreikhez hasonlóan a zsidóság útján Tóran tanulásra, micvákra és zsidó esküvőre!

Meghívó

A Holokauszt Emlékközpont tisztelettel meghívja Önt a Holokauszt Nemzetközi Emléknapja alkalmából **2019. január 27-én**, 16 órakor kezdődő megemlékezésre.

Helyszín:

Budapest, Páva utca 39.

Köszöntőt mond

Dr. Grósz Andor, elnök,

Holocaust Közalapítvány

Megemlékeznek:

Dr. Gulyás Gergely, Miniszterelnökséget vezető miniszter

Őexcell. Yossi Amrani,

Izrael Állam nagykövete

Dr. Kovács Tamás, igazgató,

Holokauszt Emlékközpont

Bodnár Dániel elnök,

Tett és Védelem Alapítvány

Deblinger Eduárd, elnök,

MAOIH

A megemlékezésre minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Regisztráció:

regisztracio@hdke.hu

vagy 061 455 33 20

Hetiszakasz

Mózes apósának tanácsai

Szakaszunk – *Jitró* (2Mózes 18:1–20:23.) – a Tóraadás és a tízparancsolat szakasza. Előbb azonban Jitró, Mózes midjanita apósa látogatást tesz az Egyiptomból nemrég kivonult héber

törzsek táborában, és hasznos tanácsokat ad vejének a közgazgatás korszerűsítése és decentralizációja ügyében. Jitró érdemeinek elismeréseként nevezték el róla a hetiszakaszt.

Zsidó híradó

Megemlékezés a gettóról: „Az akkori magyar kormány felelőssége vitathatatlan”

Január 17-én az EMIH megemlékezést tartott a gettó felszabadulásának 74. évfordulója alkalmából a Budapesti Gettó Emlékfalnál. A közel 100 iskolás diák jelenlétében megrendezett megemlékezésen Oberlander Báruch rabbi, a Budapesti Ortodox Rabbínatus és a Chábád Lubavics irányzat magyarországi vezetője arról beszélt: A holokauszt üzenete a mai napig érvényes – nem szabad gyűlölni a másik embert.

Szalay-Bobrovniczky Vince, a Miniszterelnökség civil és társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára a diákok felé fordulva azt mondta: „Tietek a jövő, azonban a mi dolgunk felkészíteni titeket a múltunkból és hibáink-

ból, hogy ilyen borzalom többé ne történhessen meg.” Beszédében hangsúlyozta azt is, hogy az akkori magyar kormány felelőssége vitathatatlan, és őket terheli a zsidók deportálása és meggyilkolása.

Molnár Andorné, Klári néni, a gettó és a holokauszt túlélője elmesélte, hogy 17 éves korában hurcolták el a gettóba, ahonnan először Diósgyőrbe, a gyűjtőtáborba szállították, majd az auschwitzi haláltáborba deportálták családjával együtt.

Köves Slomó, az EMIH vezető rabbija kádist, gyászimát mondott a gettóban elhunytak emlékére és az összegyűlt közönség meggyújtotta az emlékezés mécseseit.

Már azzal is beértük volna

A peszách-i Hágádá himnuszában, a Dájénu dalában azokat a csodákat soroljuk fel, amelyekkel Isten kiszabadított minket Egyiptomból. A himnusz mind a tizenöt versszakát azzal zárjuk, hogy „azzal is beértük volna – dájénu.”

Az egyik versszak például így szól: „Ha csak elvezet bennünket a Szinájhoz, de nem adja nekünk a Tórát, azzal is beértük volna.” Ez utóbbi azonban első ránézésre nem teljesen világos: mi értelme lett volna annak, ha eleink a Tóraadás reménye nélkül járultak volna a Szináj lábához? Mi más vitte volna őket oda? Hiszen csak egy egyébként jelentéktelen hegyről beszélünk, ahol nincs se étel, se ital, de még síelni sem lehet rajta...

A Szináj-hegy lábánál azonban egy különös dolog történt mielőtt Isten megjelent volna a zsidó népnek. A Tóra megfogalmazása szerint „*Vájichán sám Iszrael neged háhár*”, azaz Izrael ott táborozott, szemközt a hegygel.” Rási jegyzi meg, hogy fent idézett törzsi vers, eredeti forrásában – azaz a Biblia nyelvén, a héberben – a táborozott ige egyes számban je-

lenik meg, holott a kifejezés az egész népre vonatkozott. Szerintem ebben a Tóra azon szándéka fejeződik ki, hogy hangsúlyozza: olyan egységesek voltak a zsidók, hogy szinte egy testként, egy érző lélekként, egy dobbanó szívként várták a Tóraadást.

Ezek alapján már érthetővé válik a Hágádá himnusz feljebb idézett sorának jelentése: ha csak annyit értünk volna el, hogy pár pillanatig teljes egységben álltunk volna együtt, vállt vállnak vetve a Szináj-hegy lábánál, ez már önmagában véve bámulatos teljesítmény lett volna. Ahhoz, hogy egy nagy közös célt váltsunk valóra, össze kell fogunk és egységesen kiállnunk a siker érdekében. Félre kell tennünk minden nézeteltérést, különbséget és csak a közös célra összpontosítanunk. Félretolni azt, ami elválaszt, és arra fókuszálni, ami összeköt bennünket. Ha ebben sikerrel jártunk, már a további eredményektől függetlenül mondhatjuk, hogy elértünk valamit.

Kovács Jichak rabbinövendék cikke Shlomo Yaffe rabbi írása nyomán

ZSIDÓK ÉS A POLITIKA ב"ט

Köves Slomó előadássorozata
keddenként 18 órától az Óbudai zsinagógában

2019. FEBRUÁR 19 – ÁPRILIS 2.

Fékek és ellensúlyok – Az ideális állam nyomában

„Imádkozunk Horthy születésnapján!” (?) – Zsidók és a hatalom

A zsidók dolga az antiszemitizmus elleni küzdelem?

Mitől „zsidó” a „zsidó-keresztény” Európa?

Hogy emlékezzünk zsidó módon a holokausztra?

A zsidó monoteizmus kommunista, nemzetiszocialista és izlami ellenpontjai

A zsidó fennmaradás örök titka

Vegyél részt Köves Slomó 7 alkalmas előadássorozatán.
A 7 alkalmas kurzus díja 7000 Ft/ fő

További információ és jelentkezés: posta@zsidok.com | www.zstsz.hu

Imaidők a következő hétre:

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga

(VI., Vasvári Pál u. 5.)

Vasárnap-péntek: 8.00 Reggeli ima

Vasárnap-csütörtök: 16.30 Délutáni-esti ima (a Keren Orban)

Péntek: 13.00 Délutáni-esti ima (a Keren Orban)

17.00 **A zsidó polgári jog titka** (Szabó György előadása);

18.00 *Kábálát Sábát*, majd *Kidus* és vacsora

Szombat: 8.45 Hetiszakasz-tanulás,

9.15 Reggeli ima, majd *Kidus*

16.15 Délutáni ima, majd *szeudá slisit*

Óbudai Zsinagóga

(III., Lajos utca 163.)

Hétfő-péntek (munkanapokon):

6.30 Reggeli ima

Péntek: 18.00 Tanulás

18.30 *Kábálát Sábát*,

majd *Kidus*

Szombat: 9.15 Hetiszakasz

a kabbala tükrében

10.00 Reggeli ima, majd *Kidus*

Budavári Zsinagóga

(I., Táncsics M. u. 26.)

Péntek: 18.00 Tanulás;

Faith Áser rabbi előadása;

19.00 Szombatfogadás, *Kidus*

Szombat:

9.30 Reggeli tanulás

(zsidó misztika)

10.00 Reggeli ima,

majd *Kidus*

Velem és a Rebbével történt A Rebbe, mint gondolatolvasó

1992-ben, amikor az Agudát Jisráel párt orosz bevándorlókát segítő osztályának voltam a szóvivője, New Yorkba utaztam egy konferenciára. Ahogy korábbi látogatásaim során, most is azt terveztem, hogy elmegyek Brooklynba, a Lubavicsi Rebbe áldását kérni.

Mielőtt ellátogattam volna a Rebbéhez, összefutottam valakivel, aki ismerte az apámat. Apám egy különlegesen jámbor ember volt, igazi haszid és nagy Tóratudós. Még az előző Guri Rebbét is tanította. Ez az ember azt mondta, hogy az apám nyomdokain kellene járnom.

Így szólt: „Miért vesztegeti az idejét közösségi feladatokra? Az édesapja teljesen elmerült a Tóratanulásban, és önnek is ezt kellene tennie. Nyisson egy kolélt, és hívjon meg más házas férfiakat is, hogy együtt tanuljanak. Ha így tesz, ajánlok érte valamit: több éven keresztül hajlandó leszek fedezni a kolél működését.”

Ez az ember rendkívül gazdag volt, és valóban vonzó ajánlatot tett. Be kell vallanom, megpróbáltam magam rábeszélni a dologra. „A közösségért végzett munka nem könnyű. Az emberek nem igazán értékelik, amit önzetlen képviselőik tesznek értük...” – gondoltam, és az is felmerült bennem, hogy ez egy nem mindennapi lehetőség és minden bizonnyal égi jel. Egyszer csak megtalál egy idegen, és ilyen lehetőséget tár elém. Ez csak égi jel lehet.

Nem volt azonban időnk átbeszélni a részleteket, mert sietnem kellett, hogy elérjem a mincha imát a Lubavicsi Központban, hogy áldást kaphassak a Rebbétől. Felírtam hát a tele-

fonszámát és taxiba vágtam magam. Sajnos elkéstem, az ima már javában folyt, így a bejáratnál vártam a Rebbére, hogy visszatérjen az irodájába. Ahogy a Rebbe feltűnt a folyosón imakönyvével a kezében, a titkára, Leibel Grone rabbi észrevett, és szólt neki: „Itt van Leizeron rabbi Jeruzsálemből”. A Rebbe

Abraham Leizeron rabbi, egykori Kneszet-képviselő, az elmúlt évtizedekben a független haredi oktatási rendszer felelőse volt Izraelben. Az interjú 2012-ben készült.

bólintott, és így szólt: „Igen, ismerem őt”. Odaléptem, és így szóltam: „Holnap indulok haza, és szeretnék áldást kapni az útra”. A Rebbe azt felelte, amit már a korábbi alkalmakkor is: „Legyen biztonságos az útja! Legyenek nagy sikerei!” Miközben ez történt, folyton az a korábbi beszélgetés kavargott a fejemben. Arra gondoltam: „Ez mindenképpen egy remek lehetőség lenne”.

Az áldás után a Rebbe továbbhaladt az irodája felé, miközben minden szempár őt követte. Már az ajtóban állt, amikor hirtelen visszafordult. Odajött hozzám, és bármiféle bevezetés nél-

kül ezt mondta: „A zsidó jogban ismert az a vélemény, mely szerint az, aki őszintén a közösségi ügyeknek szenteli magát, magasabb szinten áll, mint az, aki Tórárt tanul. Legyen biztonságos az útja! Legyenek nagy sikerei!”

Ezután megfordult, és be ment az irodájába. Én pedig csak álltam, teljesen elképedve. Sen-

nekik: „Ez történt meg velem. A saját fülemmel hallottam, és a saját szememmel láttam! A Rebbe olvasott a gondolataimban!”

Abraham Leizeron rabbi

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján.

Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el: www.youtube.com/alubavicsirebbe

Napi bölcsesség

Szembe nézni a rosszal

Mindenkinek megvan a maga „rossz oldala”. Lehetetlenség, hogy egy fizikai lény hibátlan legyen. A lényeg, hogy ne meneküljünk és ne bújjunk el a bennünk lévő rosszak elől. Azonban ne is adjuk át nekik magunkat kishitűen. A cél, hogy szembenézzünk a ténnyel, hogy vannak rossz tulajdonságaink, és ha ezt megtettük, akkor módszeresen elűzhetjük őket. Önmagunk megismerésének és cselekedeteink fokozatos megtisztításának útja tűnhet visszataszítónak, ez azonban a Teremtőnek tetsző út.

A kapcsolat

Minden percben minden emberi tett lehetőséget ad a Végtelennel való kapcsolatra. A lélek számára minden tett lehet felemelő. Ennek csak az akaratod állhat útjában. Amint azonban kívánod, máris lehetővé válik a kapcsolat.

Tzvi Freeman a lubavicsi Rebbe tanításai alapján

kinek sem említettem a korábbi találkozómat, és a Rebbével sem beszéltem róla. Ugyan ez volt a tervem, de a körülmények nem tették lehetővé. A Rebbe szó szerint olvasott a gondolataimban. Láttam, hogy éppen min töröm a fejem. Az egész hazafelé tartó úton a Rebbe szavait ismételtetem magamban. Izraelben megosztottam a történeteket több nagy rabbival, akik közül egyik sem tartozott a haszid közösséghez, mindannyian a litván irányzatot követték. Mivel eléggé otthonosan mozogtam a politika világában, bejárásom volt a vezető rabbikhoz. Ezt mondtam

Kóser konyha Gyors mézes keksz

Párve

½ pohár cukor
1 pohár méz
3 tojás
½ pohár olaj
4 pohár liszt
1 csomag sütőpor

A hozzávalókat sorban tálba rakjuk, gyors mozdulatokkal összekeverjük, majd kissé ragacos tésztává gyúrjuk. Lisztes kézzel diónyi golyókat formálunk a tésztából, majd azokat – egymástól kétujjnyi távolságra – sütőpapírral bélelt tepsire rakjuk, és tenyérrel kissé lelapítjuk, hogy szép formájú kekszeket kapjunk. 180 fokban 15 perc alatt készre sütjük a kekszeket.

E recept csak olyan összetevőket tartalmaz, melyeket kóserági pecsét nélkül is fogyaszthatunk. Figyeljünk azonban oda arra, hogy a lisztet (hacsak nem előre leszitált fajtát használunk) le kell szitálni, nehogy bogarak kerüljenek az ételbe, a tojást pedig felhasználás előtt ellenőrizni kell, nem véres-e.

Hisztéria helyett kegyelet és méltóság

Mi az igazság a Dunába lőtt zsidó áldozatok utáni kutatás ügyében?

Az izraeli főrabbi a magyar miniszterelnök segítségét kérte

A magyar miniszterelnök tavalyi izraeli látogatása során ellátogatott az izraeli főrabbihoz, David Lauhoz, aki arra kérte Orbán Viktort, hogy a magyar kormány járuljon hozzá ahhoz, hogy a ZAKA (Katasztrófák Áldozatainak Azonosítása) nevű szervezet önkéntes munkatársai a Duna budapesti folyómedrében kutatásokat végezzenek a '44-'45 telén a nyilasok által a Dunába lőtt magyar zsidó áldozatok maradványait keresve. Lau főrabbi ezzel a ZAKA és a túlélők leszármazottainak kérését tolmácsolta a magyar miniszterelnöknek.

Orbán Viktor a találkozón ígéretet tett az ügy támogatására, és a jelenlevő Köves Slomó rabbit kérte meg az operatív teendők elvégzésére. A miniszterelnök ehhez minden szükséges segítséget megígért és azt kérte, hogy a kezdeményezés ne veszítse el kegyeleti jellegét, és ne váljon politikai ügygé.

A korábban fellelt áldozatok

A kérés annak nyomán érkezett, hogy a Margit híd 2011-es felújítása során, a Dunába bombázott régi szerkezet kiemelésekor emberi maradványokat találtak, amelyekről hosszas kutatás után bebizonyosodott, hogy minden valószínűség szerint zsidó áldozatoktól származnak. Az áldozatok csontjait végül 2016-ban a Kozma utcai zsidó temetőben helyezték végső nyugalomra.

A kutatás megkezdése

A ZAKA, a magyar Belügyminisztérium, a rendőrség és az

EMIH munkatársai között elindult a kutatás szakmai előkészítése. Január 13-án a ZAKA szakemberei Budapestre érkeztek, hogy az Izraelből magukkal hozott magas határfokú szonár és víz alatti scan készülékekkel az első vizsgálatot megkezdjék.

Ugyanezen a napon – a ZAKA-tól függetlenül – Arje Deri izraeli belügyminiszter is Budapesten járt és találkozott Pintér Sándor belügyminiszterrel, majd meglátogatta a Dunaparton dolgozó szakembereket, és reményét fejezte ki, hogy ha sikerrel járnak, akkor az áldozatok zsidó temetőben temethetik el. A Duna-parti eseményről rövid videó is készült, amit Deri feltett a Twitter oldalára.

„Izrael sírjai” és nem „izraeli sírok”

A videót felkapta a magyar média, és hírt adtak az eseményről. A Mazsihisz azonnal tiltakozni kezdett, és közleményük szerint levelet írtak az izraeli és a magyar belügyminiszternek, hogy „azonnal állítsák le” a kutatást. Érvelésük szerint azért, hogy „ne vigyék a mártírokat Izraelbe”, valamint azért, mert „nem lehet tudni, hogy zsidó vagy nem zsidó emberek maradványairól van szó...”.

Az „Izraelbe szállítás” híresztelése valószínűleg abból a félrefordításból származik, hogy

Deri a videójában azt mondja: „Kever Jiszráél” (Izrael sírjaiba) visszük az áldozatokat. Ez azonban izraelita temetést, és nem Izraelben történő temetést jelent.

Izraeli visszhang

A Mazsihisz szélsőséges tiltakozása nagy felháborodást keltett Izraelben. Arje Deri közleményben reagált a kirohanásra, amiben úgy fogalmazott „döbbenettel fogadta” a Mazsihisz közleményét, „amelyben mindenféle mondva csinált okokra hivatkozva, a zsidó lelkiismerettel szemben állva, ellenzik” a mártírok maradványainak felkutatását és ezzel azt, hogy „végső nyugalomra legyenek helyezve, a zsidó előírások szerint.” „Felháborító, megrázó és elit-élendő, hogy vannak olyanok, akik nem riadnak vissza attól, hogy cinikus politikai előnyt szerezzenek a holokauszt mártírjainak kárára” – írta a miniszter, és megköszönte a magyar félnek az együttműködést, arra kérve őket, hogy „ne bizonytalanodjanak el, legyenek segítségünkre, hogy a holokauszt szent mártírjainak megadhasunk az izraelita temetés végtisztességét.”

A felelősségvállalás gesztusa

A zsidó vallási előírások szerint a legmagasabb szintű kötelesség eltemetetlen áldozatok földi maradványait felkutatni és a végtisztességet megadni nekik. Különös tekintettel a holokauszt áldozatainak esetében, ahol a kutatás ténye is egy olyan lépés, amely a magyar történelem sötét fejezete fölött érzett történelmi felelősség gesztusát fejezi ki.

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183
www.zsido.com / info@zsido.com
Felelős kiadó: **Oberlander Báruch rabbi**
Főszerkesztő: **Steiner Zsófia**

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük, ne dobja el!

Munkatársak: **Golubovics Martina,**
Dénes Anna, Kovács Jichák, Molnár Zsófia
Nyomdai előkészítés: **Juhász Valéria**
ISSN 1416-4604

